

1 **Slipp til de ideelle aktørene**

2 Ideelle organisasjoner besitter uvurderlig kompetanse og erfaringer som
3 bidrar til å skape mangfold i velferdstilbudet (TSB). Regjeringen må sikre
4 gode rammevilkår og langsiktige avtaler for ideell sektor for å unngå at
5 samfunnet mister unike tjenestetilbud til en sårbar gruppe.

6 I Hurdalsplattformen lovet Senterpartiet og Arbeiderpartiet å styrke de
7 ideelle aktørenes plass i helsetilbudet og sikre dem gode rammevilkår og
8 forutsigbar drift. For å følge opp dette er det avgjørende at regjeringen
9 bruker styringsretten overfor helseforetakene og tilrettelegger for skjærmede
10 anbudsrunder og gode og forutsigbare avtaler for de ideelle aktørene.

11 **Behov for en felles definisjon av ideelle aktører**

12 I statsbudsjettet for 2022 fikk SV gjennom at regjeringen skal sette ned et
13 utvalg som ser på hvordan man kan fase ut kommersielle aktører i
14 velferdstjenesten og gi en juridisk definisjon av ideelle driftsformer.

15 Det er ingen felles definisjon av ideelle aktører på tvers av ulike regelverk, og
16 derfor er det viktig at dette kommer på plass. Actis mener det er avgjørende
17 at en slik definisjon skiller på hva som er formålet til organisasjonen og
18 hvordan en eventuell økonomisk avkastning blir brukt. Definisjonen bør ikke
19 gjøre det umulig for en ideell organisasjon å ha økonomisk avkastning hvis
20 denne avkastningen blir brukt på å oppfylle organisasjonens hovedformål.

21 I Forskriften om offentlige anskaffelser §30-2a blir ideelle aktører definert slik:

22 *Ideelle organisasjoner har ikke avkastning på egenkapital som*
23 *hovedformål. De arbeider utelukkende for et sosialt formål for*
24 *felleskapets beste, og reinvesterer eventuelt overskudd i aktivitet som*
25 *oppfyller organisasjonens sosiale formål. En ideell organisasjon kan i*
26 *begrenset omfang drive kommersiell aktivitet som støtter opp om*
27 *virksomhetens sosiale formål.*

28 Dette er en god definisjon som rommer et bredt spekter av ideelle aktører.

29 **Skjærmede anbudsrunder**

30 Ideelle aktører må skjærmes i anbudsrunder i helseforetakene. Ideelle aktører
31 har ikke forutsetninger for å konkurrere med private på samme vilkår. I dag
32 har oppdragsgivere rett til å reservere anbudskonkurransen for ideelle
33 aktører dersom reservasjonen bidrar til å oppnå sosiale mål, fellesskapets
34 beste og budsjettmessig effektivitet. I NOU 2020:13 om private aktører i

1 velferdstjenesten vises det til flere avgjørelser i ESA og uttalelser fra
2 Næringsdepartementet hvor det åpnes for at ideelle aktører kan delta i
3 skjermede anbudskonkurranser.

4 **Innovasjon i ideell sektor**

5 Det er også et problem at anskaffelsesregelverket i dag gjør det vanskelig å
6 drive med innovasjon og utvikling i ideell sektor. Actis er bekymret for
7 konsekvensen av at ideelle aktører ikke får utvikle og drive nye tjenester, fordi
8 det er i strid med konkurransereguleringen. Som samfunn trenger vi en ideell
9 sektor som er innovativ i tjenesteutviklingen.

10 Actis mener at:

- 11 • Det må være skjermede anbudsrunder for ideelle aktører.
- 12 • Definisjonen av ideelle driftsformer inkluderer ideelle organisasjoner
13 med begrenset økonomisk avkastning som brukes på å styrke
14 organisasjonens tilbud.
- 15 • Ideelle aktører skal sikres forutsigbare rammevilkår gjennom
16 langsiktige avtaler med foretakene.
- 17 • Helseforetakene skal inkludere ideelle aktører i plan- og
18 utviklingsarbeidet sitt som likeverdige parter.
- 19 • Det trengs en gjennomgang av anskaffelsesregelverket for å fremme
20 innovasjon i ideell sektor